

Oponentský posudek rigorózní práce Mgr. Kláry Barunové

Řeč těla jako forma komunikace.

Mgr. Braunová si zvolila téma své rigorózní práce na pomezí českého jazyka a literatury a výtvarné výchovy s důrazem na výtvarné umění a výtvarnou výchovu. Při jeho zpracování využila znalostí a zkušeností z předcházejícího studia na Ped F UK v Praze, podnětů své diplomové práce, několikaletých vlastních zkušeností s pedagogickým působením středoškolské profesorky gymnázia Nad Alejí v Praze 6 a podněty relevantního souboru odborné literatury včetně literatury cizojazyčné. Funkčně využila i přínosy konzultací s Doc. PhDr. J. Bláhou, PhD. a Mgr. L. Hajduškovou, PhD.

Vybrané téma pokládám za vhodně zvolené a podnětné zvláště s ohledem na věk zvoleného vzorku teenagerů - studentů uvedeného gymnázia, a na radikální proměny komunikačních forem a médií, k nimž dochází v posledních letech zvláště u dospívajících vlivem ICT a dostupnosti jejich prostředků.

Práce vychází z analýzy teoretické báze mezilidské komunikace, jejích forem a významu pro individuum i societu (Argyle, M., Tower, P., Sharp, W. a další). Specifickou pozornost věnuje formám a možnostem nonverbální komunikace s důrazem na tělo a tělesnost, gestiku, posturiku, kineziku a mimiku. Uvedené aspekty funkčně vztahuje k oblasti výtvarného umění a jeho proměn. Důraz klade na nedávné resp. současné projevy výtvarného umění (umění akce, happening, performance, hnutí Fluxus, body art), přičemž stručně analyzuje a charakterizuje vybrané osobnosti a díla. Výběr pokládám za uvážený a relevantní.

Pedagogická složka práce je založena na konceptové analýze výuky. Pro její téma a obsah výtvarného projektu si rigorozantka zvolila nekonvenční námět - školní řád gymnázia, na němž působí. Vychází přitom ze ŠVP - *Alejí je vzdělávání* a jím formulovaných kompetencí. V této části však poněkud postrádám zřetelnější vazbu na RVP pro gymnázia v ČR. Mgr. Braunová zde prezentuje konceptové mapy a analýzy (jedna mylně uvedená konceptová mapa byla autorkou vysvětlena a nahrazena) a komentáře k nim. Celý výtvarný projekt je založen na hravém přístupu a experimentaci a je - s ohledem na možný rozsah práce - vcelku postačujícím způsobem popsán i reflektován. Také tato část je funkčně doprovázena ukázkami uměleckých děl rep. jejich detailů, ukázkami designu a fotografie a doplněna fotografiemi, dokumentujícími průběh projektu.

Závěr se však vzhledem k obsaženým podnětům a kontextům jeví jako příliš stručný; zasloužil by v rámci obhajoby rozšíření a precizaci přínosů práce.

Práce splňuje všechny základní nároky, kladené na tento typ práce. Je psána kultivovanou jazykovou formou, množství překlepů (technických chyb) pokládám za přijatelné (viz. s. 7 - *postupka* - posturika, s. 50 - *Karpůw* - Kaprůw, s. 56 - *Sharpovy* - Sharpova, s. 63 - chybí pozn. 30, s. 70 - *plane* - plyne, s. 81 - *korektoruje* - koriguje, s. 92 - PL 4 nebo PL 1?).

K obhajobě před příslušnou komisí doporučuji autorce uvážit interaktivní charakter a percepci uměleckých děl a jejich vliv na psychiku recipienta (viz. s. 12 "*...aby člověk porozuměl obrazu, musí se nejprve naučit porozumět sám sobě.*" a s. 61 "*Aby člověk, student porozuměl jak textu, tak obrazu, musí se nejprve naučit porozumět sám sobě.*"), dále charakteristiku, vztah a rozdíl mezi hrou a experimentem v pedagogickém procesu (s. 65) a otázku variability - volitelnosti možností studentů zaměnit přidělená nebo vylosovaná témata výtvarných prací (s. 71).

Závěr: oponovanou rigorózní práci hodnotím jako seriózní a odpovídající příslušným předepsaným parametrům a nárokům a doporučuji ji k obhajobě před jmenovanou komisí na Ped F UK v Praze.

V Praze dne 17. ledna 2012.

Doc. PaedDr. Pavel Šamšula, CSc.,
katedra výtvarné výchovy Ped F UK v Praze